

HANDBOK I MEDBORGARDIALOG

Går frågan att påverka?
Är vi påverkbara?

Falkenbergs
kommun

Innehållsförteckning

Om medborgardialog	3
Policy	4
Definition medborgardialog	5
Delaktighetstrappan	5
Information.....	7
Konsultation.....	7
Dialog	7
Inflytande	7
Medbeslutande.....	7
Vem gör vad i medborgardialogen?	8
Politikernas roll.....	8
Tjänstepersonens roll	8
Medborgardialogsprocessen	9
Förarbete	9
Genomförande.....	11
Återkoppling.....	11
Generella tips	12
Exempel på metoder	13
Konsultation.....	13
Dialog	13
Inflytande	14
Medbeslutande.....	14

Om medborgardialog

Är vi påverkbara?

Går frågan att påverka?

När behövs medborgardialoger?

Medborgardialog är en demokratifråga och bör vara en naturlig del av kommunens verksamhet. Slutresultatet blir bättre när användarna själva fått vara med och påverka längs vägen. En lyckad medborgardialog resulterar i både resurs- och tidseffektivitet vilket alla vinner på.

Det finns en rad vinster med medborgardialog, till exempel:

- öka förståelsen för komplexa problem
- öka kommunens kunskap om medborgarnas behov och önskemål
- öka engagemanget hos medborgarna
- förbättra kommunens relation till sina medborgare
- öka förtroendet och öka tilliten mellan kommunen och medborgarna

Grundförutsättningar

För att medborgardialog ska fungera behöver vi ställa följande frågor:

Går frågan att påverka?

Är vi påverkbara?

Om svaret är nej på någon av dessa frågor ska medborgarna inte involveras i en medborgardialog.

Går frågan att påverka?

Vad är det vi egentligen vill med vår medborgardialog? I hur hög grad är frågan egentligen påverkbar? Finns det ingen möjlighet att påverka resultatet ska inte en medborgardialog genomföras.

Är vi påverkbara?

Hur påverkbar är kommunen för de synpunkter vi får från medborgarna? Kommer vi kunna hantera synpunkterna som kan tänkas komma in från en medborgardialog? Har kommunen redan i förväg en bestämd uppfattning om hur frågan ska lösas ska inte en medborgardialog genomföras.

Medborgardialoger ska vara meningsfulla

För att lyckas med en medborgardialog måste medborgarna känna att deras deltagande är meningsfullt. Avgörande då är om medborgarna uppfattar frågan som medborgardialogen behandlar som engagerande och viktig. Om frågan uppfattas som irrelevant kommer inga medborgare att vilja delta i medborgardialogen. Det kan därför vara en fördel att ibland ta reda på vilka frågor som upplevs vara viktigast inom det ämnesområde där dialogen ska ske.

Hur mycket kommer medborgarna kunna påverka?

Det är viktigt att i början av medborgardialogen vara tydlig med i hur hög grad deltagarna kommer kunna påverka utgången av frågan. I annat fall finns en risk att förväntningarna vänds till missnöje om personerna som deltagit inte upplever att deras åsikter tagits på allvar.

När ska medborgardialoger genomföras?

När de kommer till att involvera invånare är tidsperspektivet viktigt att ta hänsyn till, oftast är det tidigt i processen som det går att påverka mest. Därför bör en medborgardialog oftast hållas i ett så tidigt skede som möjligt. Detta för att öka chansen till inflytande och delaktighet.

Policy

Syftet med medborgardialog är att på ett strukturerat sätt få in medborgarnas perspektiv och skapa delaktighet i en specifik fråga eller frågeställning inför politiska beslut.

- Ansvaret för medborgardialoger ligger på de förtroendevalda i nämnder och bolag. Politiken ska aktivt delta i genomförandet av de beslutade medborgardialogerna.
- Kommunen ska alltid överväga medborgardialog vid förslag som direkt berör medborgarna.
- Beslut om medborgardialog ska alltid fattas tidigt i en process. I beslutsunderlaget ska det även framgå vilken nivå av inflytande som dialogen ska erbjuda medborgarna.
- För att insatsen ska räknas som medborgardialog krävs det som minst att medborgarna ska få tycka till (konsultation).
- Vid beslut om budget ska kommunfullmäktige peka ut minst ett projekt/investering där medborgardialoger med medborgarna ska genomföras. Detta ska vara ett projekt/investering som påtagligt berör medborgarna.
- När medborgardialoger genomförs ska Falkenbergs kommun försöka nå så många målgrupper som möjligt. Stor vikt ska läggas på att nå underrepresenterade målgrupper.
- Resultatet av medborgardialoger ska alltid kommuniceras med de som deltagit.

Definition medborgardialog

Med medborgare menar Falkenbergs kommun både boende, besökare och turister.

En medborgardialog är när flera medborgare på ett strukturerat vis ges möjlighet att vara delaktiga i en specifik fråga eller frågeställning inför beslut. Det kan röra sig om samtliga invånare eller en eller flera specifika målgrupper. Exempel på målgrupper kan t.ex. vara boende i ett visst område, kulturarbetare eller ungdomar mellan 18 och 25 år. Medborgardialog ska därmed inte förväxlas med de dialoger som ständigt sker i verksamheten mellan kommun och allmänheten.

Varför begreppet medborgardialog och inte invånardialog?

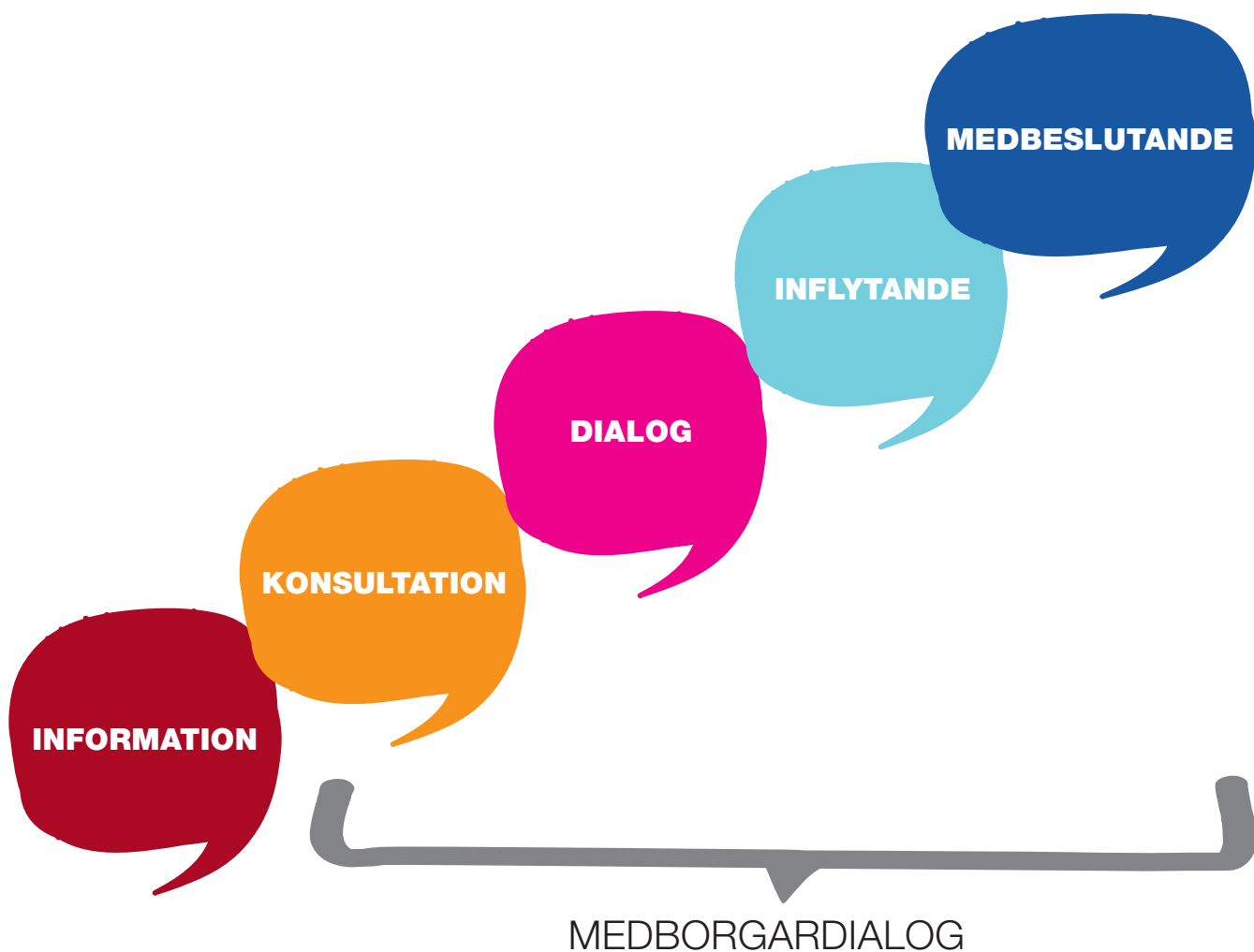
Medborgare ska i detta sammanhang inte förväxlas med medborgarskap. Med medborgare avses alla personer som befinner sig i kommunen eller tar del av kommunens utbud av tjänster. Såväl invånare som turister, inpendlare m.m.

Vi skiljer på begreppen medborgardialog och brukardialog

Brukardialog eller brukarinflyttande som det ibland kallas är inte samma sak som medborgardialog. Här gäller det snarare relationen mellan brukarna av kommunens tjänster eller kunderna om man så vill. Oftast är denna relation även mer verksamhetsspecifik, dvs. frågan gäller oftare HUR något ska genomföras istället för VAD som ska göras, vilket medför att de förtroendevalda inte är involverade i brukardialogen.

En handbok både för medborgardialog och brukardialog

Även om grundprinciperna för medborgardialog och brukardialog skiljer sig åt så kan vi fortfarande använda samma metoder för planering och genomförande av dialoger. Denna handbok fungerar alltså för bägge typer av dialoger.

Delaktighetstrappan

För att medborgardialogen ska fungera på ett bra sätt är det en fördel att i ett tidigt skede fundera på hur delaktiga de som ska ingå i medborgardialogen kan och vill vara. Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har tagit fram en trappa som påvisar graden av delaktighet som är lämplig att utgå ifrån.

Ingen delaktighetsform är bättre än någon annan. Det är snarare så att vissa sig lämpar bättre än andra beroende på situationen eller ämnet.

Mycket av det som idag brukar kallas medborgardialog eller brukardialog utgår ofta från konsultationer men samtliga steg förutom information innefattar begreppet medborgardialog.

För att kallas medborgardialog i Falkenbergs kommun så ska medborgarna som minst få tycka till, dvs. bli konsulterade. Informationssteget ska ses som en naturlig del i all verksamhet som vi bedriver i kommunen.

Information

Det första steget på trappan. För att känna någon form av delaktighet behöver individen få information om vad som händer. Information är envägskommunikation från verksamheten till medborgarna oavsett om det sker skriftligen eller muntligen. Ofta kan det vara bra att initialt gå ut med information till de som ska delta i medborgardialogen, för att skapa rätt förväntningar på medborgardialogen.

Konsultation

Detta innebär att verksamheten inhämtar synpunkter från medborgarna. För att få reda på vad målgruppen tycker inför att ett beslut ska fattas. Syftet kan vara att få uppslag till nya idéer såväl som att testa ett förslag.

Dialog

På detta steg handlar det om en dialog på lika villkor. Ett fritt meningsutbyte där förtroendevalda och medborgare kommer till tals och lyssnar till varandra. Detta behöver inte nödvändigtvis betyda att deltagarna i slutändan ska ha

samma uppfattning. Tjänstepersonens roll är i detta sammanhang att vara sakkunniga och tillhandhålla korrekta faktabaserade underlag.

Inflytande

Här handlar det om att låta medborgarna vara involverade i själva processen. Det kan handla om att de tillsammans med förtroendevalda och tjänstepersoner tar fram beslutsförslag eller utför konkreta aktiviteter.

Medbeslutande

I det sista steget ges medborgarna möjlighet att besluta inom ramen för det som medborgardialogen handlar om. Det kan handla om att medborgarna får mandat att fatta beslut eller disponera ekonomiska medel inom ett visst område.

De olika stegen i delaktighets trappan kan sammanfattas i nedanstående modell.

Former av delaktighet	Kännetecken	Genomföra	Exempel på metoder
INFORMATION	Envägskommunikation Frågor och svar	VETA	Tidning • Webb Stormöte • Öppethus
KONSULTATION	Inhämta synpunkter Ofta punktinsatser	TYCKA	Enkät • Fokusgrupp Områdesvandring Medborgarpanel
DIALOG	Utbyte av tankar Ofta flera tillfällen	RESONERA	Verksamhetsområde Dialogkafé Open space
INFLYTANDE	Aktiviteter planeras och genomförs	GENOMFÖRA	Framtidsverkstad Arbetsgrupp
MEDBESLUTANDE	Gemensamt beslutsfattande	BESTÄMMA	Medborgarbudget E-röstning

Vem gör vad i medborgardialogen?

Det är viktigt att påminna sig om att möten mellan förtroendevalda och allmänheten sker ständigt. Det handlar om alltifrån spontana möten till att politiker bjuder in till samtal i specifika frågor eller blir inbjudna till olika aktiviteter eller föreningar för att höra vad föreningarnas synpunkter eller ge sin syn på vilka åsikter partierna har.

Medborgardialogen kan ses som ett komplement till dessa aktiviteter när de offentliga behöver hjälp av att ta reda på hur vi ska skapa eller utveckla våra tjänster så att de blir så bra och tillgängliga för allmänheten som möjligt. I dessa fall kan det lätt uppstå en otydlighet i hur ansvarsfördelningen ser ut mellan förtroendevalda och tjänstepersoner när medborgardialoger genomförs.

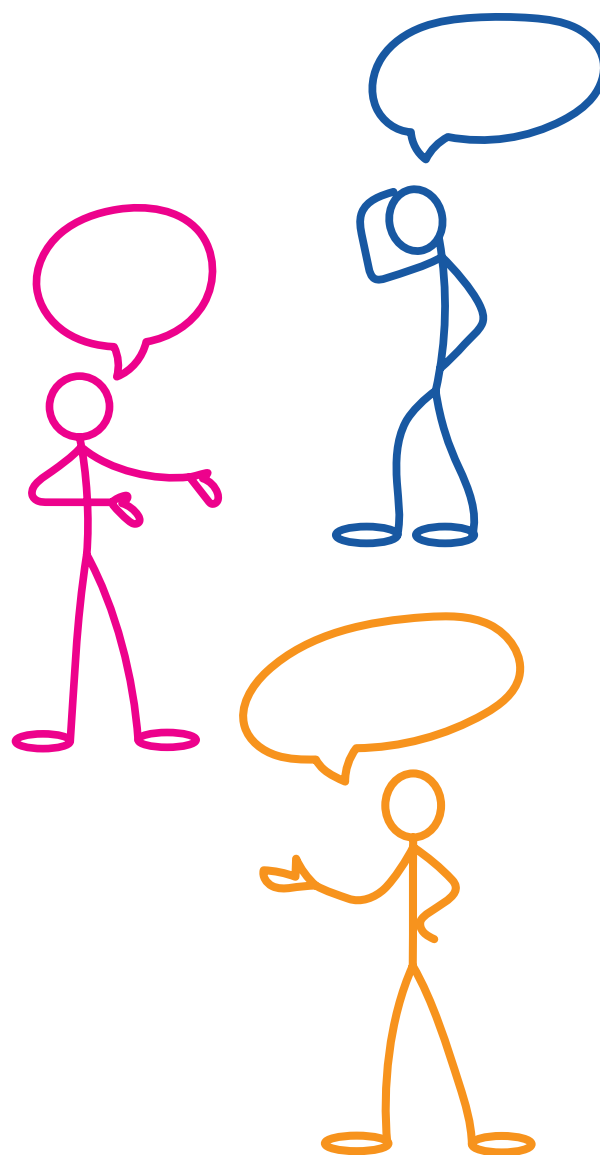
Politikernas roll

När det gäller den förtroendevaldes roll så ska man skilja mellan den politiska rollen och rollen som förtroendevald rollen i medborgardialoger. I den politiska rollen handlar det allt som oftast om att förmedla sitt politiska budskap, värva röster för partiet eller medlemmar till partiet.

I medborgardialogen ligger fokus istället på att lyssna av värderingar, fokus och behov, ställa frågor och lyssna till svaren. Att lyssna tidigt i processen innan frågan blir politisk, allmänhetens alla olika perspektiv och dokumentera medborgarnas åsikter.

Tjänstepersonens roll

Tjänstepersonens roll i den medborgardialogen är normalt sett att se till att alla förberedelser är gjorda. Som att välja lämplig metod, boka lokaler, marknadsföra dialogen, bjuda in deltagare, stötta förtroendevalda i aktiviteten antingen som samtalsledare eller genom att stötta de förtroendevalda i deras roll som arrangör.

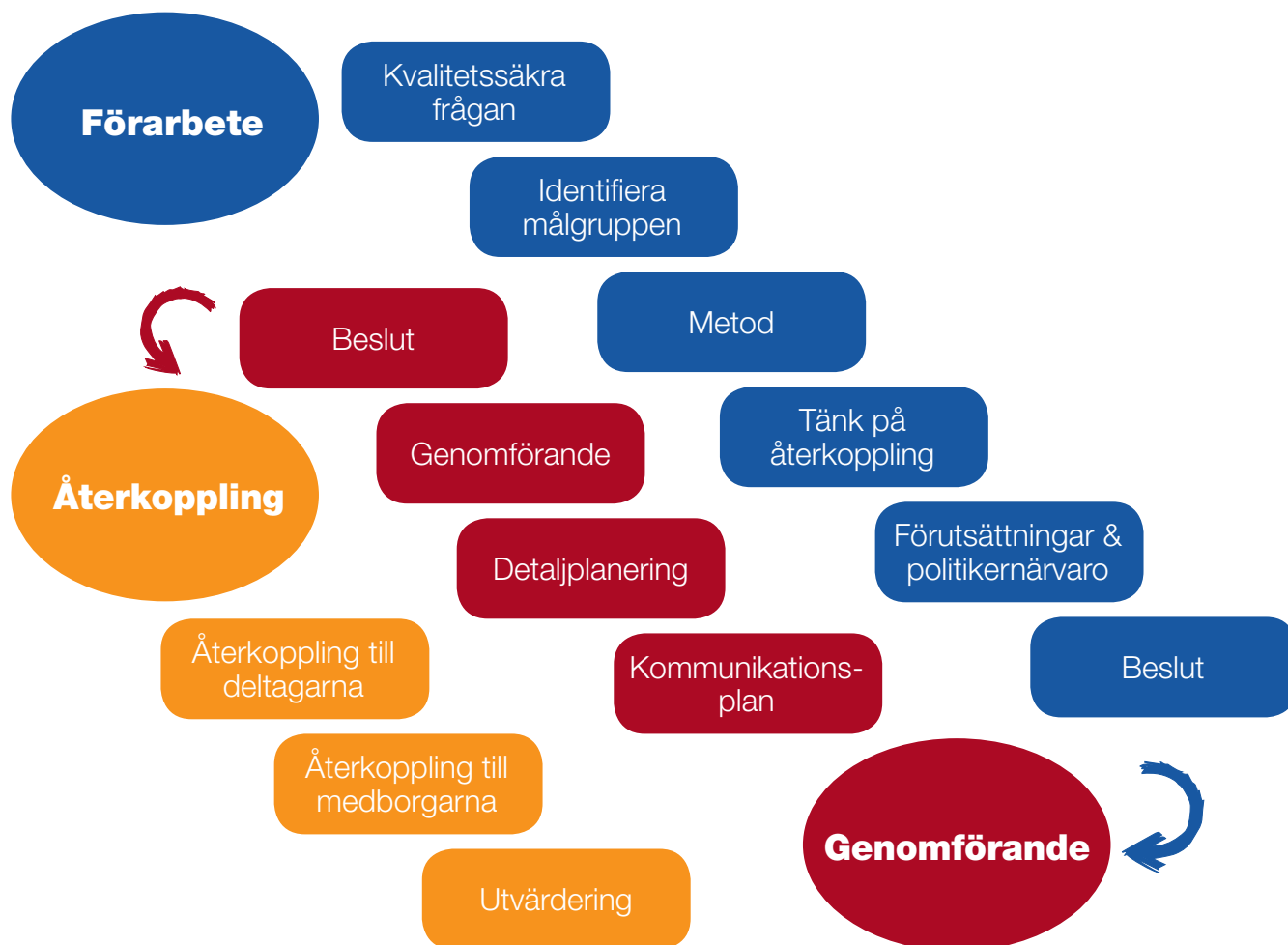

Medborgardialogsprocessen

Medborgardialog är ett arbetssätt och en process som sträcker sig längre än enbart val av metod och målgrupp.

Processen består i sin helhet av tre delar: Förarbete, genomförande och efterarbete

Processkartan kan användas som hjälp för att få en överblick över hela dialogarbetet och en struktur för systematiskt arbetssätt. Det är viktigt att komma ihåg att planeringen kräver olika mycket tid beroende på vilken fråga man ställer eller arbetar med.

Förarbete

- **KVALITETSSÄKRA FRÅGAN** - Är frågan påverkbar? Är vi påverkbara? (Detta gäller både tjänstepersoner och förtroendevalda.) Om svaret på båda frågorna är ja, börja formulera syftet. Varför ska vi genomföra en medborgardialog? Vad vill vi uppnå med detta? Efter detta är det dags att välja hur medborgarna ska involveras i arbetet. Hur påverkbar är frågan enligt delaktighetstrappan?
- **IDENTIFIERA MÅLGRUPPER** - Vilka är målgrupperna för medborgardialogen och hur når vi dessa? Här kan det vara bra att ta hjälp av nedanstående fyrfältare. Dels för att identifiera sina målgrupper men också för att säkerställa att alla målgrupper prioriteras efter hur mycket det påverkas av frågan. Tänk särskilt på att nå ut till underrepresenterade grupper.

- **METOD** – Välj lämpliga metoder med utgångspunkt i syfte, målgrupp du vill nå och form av delaktighet. Längre fram i handboken finns tips på metoder och information om vad du kan hitta fler metoder.
- **TÄNK PÅ ÅTERKOPPLING** – Planera redan från början för hur och när återkopplingen till deltagarna ska ske. Det är mycket möjligt att detta sker vid ett flertal tillfällen beroende på hur långa beslutsvägarna är från medborgardialog till beslut och slutligen genomfört arbete.
- **FÖRUTSÄTTNING OCH POLITIKERNÄRVARO** – Gör en grov kalkyl på vilka ekonomiska resurser som behövs för att genomföra medborgardialogen. Vilka tidsramar finns för att genomföra projektet? Vilka personella resurser finns att tillgå? Ska någon annan person i eller utanför organisationen tas in för att processleda? Om det är frågan om en medborgardialog så ska man även fundera kring på vilket sätt de förtroendevalda som ska

vara med under medborgardialogen ska vara engagerade? Ska de processleda medborgardialogen eller ska de endast lyssna in vad som sägs i diskussionerna.

Handlar det istället om en ren brukardialog inom ramen för förvaltningens eller bolagets verksamhet så kanske det enbart ska vara tjänstepersoner som genomför brukardialogen.

- **BESLUT** – När det är frågan om medborgardialog så ska förtroendevalda vara involverade och i sådant fall ska ett beslut tas av berörd nämnd/bolagsstyrelse. Beslutet ska minst innehålla i vilken utsträckning medborgarna ges möjlighet att vara delaktiga utifrån delaktighetstrappan.

Är det däremot frågan om ren verkställighet inom en förvaltning är det istället en brukardialog och då behöver inge ett politiskt beslut fattas. Exempelvis när ungdomar tillfrågas hur en fritidsgård ska inredas.

Genomförande

- **KOMMUNIKATIONSPLAN** – Ta fram en kommunikationsplan med alla informations- och kommunikationsinsatser. Se under rubriken marknadsför din medborgardialog

Ta gärna kontakt med kommunikationsenheten för råd och hjälp.

- **DETALJPLANERING** – Formulera en översiktligt tids-/aktivitetsplanering med viktiga hållpunkter och huvudmoment samt gör en mer specifik beräkning av kostnader.

*Vad behöver göras och när ska det ske?
Vem ansvarar för vad?*

Gå eventuellt tillbaka till förutsättningar och specificera upp detta noggrannare vid behov.

- **BJUD IN TILL DIALOG** – Bjud in till dialog och marknadsför för att få så många som möjligt att delta i din medborgardialog.
- **GENOMFÖRANDE** – Genomför planerade aktiviteter för medborgardialogen eller brukardialogen. Se till att du har tillräckliga resurser för att få en så god dokumentation som möjligt när du genomför dialogen oberoende av vilken/vilka metoder som används. Avsett även tillräcklig tid för att sammanställa de resultat som framkommit i medborgardialogen.
- **BESLUT** – I detta skede tar berörd nämnde/bolag beslut i den fråga som medborgardialogen behandlat.

Återkoppling

- **ÅTERKOPPLING TILL DELTAGARNA** – Efter att beslut tagits av ansvarig nämnd eller bolag är det ett absolut måste att återkoppla till de som deltagit i medborgardialogen. Sannolikt sker detta vid flera tillfällen efter medborgardialogen.
- **ÅTERKOPPLING TILL MEDBORGARNA** – Planera även för hur du ska återkoppla det som kommit fram och ska genomföras till samtliga medborgare. Detta är ett bra sätt att marknadsföra en av de många goda saker som kommunen eller bolagen gör för medborgarna.
- **UTVÄRDERA** – Analysera och utvärdera genomförda aktiviteter och fundera på förbättringsåtgärder.

Generella tips

Involvera tidigt

Håll medborgardialog i ett så tidigt skede som möjligt för att öka chansen till inflytande och delaktighet.

Gör det som funkar för målgruppen

Anordna medborgardialoger utifrån deltagarnas villkor, på tider som passar deltagarna. Genom metoder som passar målgruppen, bjud på fika etc. Hur vill du själv bli bemött? I arbetet om medborgardialog är det viktigt att komma ihåg att vill man engagera människor så konkurrerar vi om deras tid på samma villkor som alla andra ideella och kommersiella intressen. Det är därför viktigt att processen är anpassad till målgruppen, lättillgänglig/enkel både i tid och rum samt att den marknadsförs tillräckligt.

Försök i bästa mån att göra det så enkelt och lättillgängligt som möjligt för medborgare att delta och/eller lämna sin synpunkt - Vill du nå barnfamiljer kanske barnpassning är lämplig under dialogtillfället.

Tänk till kring metod

Det finns många olika metoder för medborgardialog. Vid val av metod är det många faktorer som spelar in: nivån av påverkan, målgruppens preferenser, förutsättningar som budget, resurser etc. Kom ihåg att metoden i sig inte löser något. De är redskap för att komma närmare ett mål. Fokusera på målet och välj sedan metod.

För att få bästa effekt kan det även vara en god idé att kombinera flera olika metoder under en dialogprocess. För att nå samtliga de målgrupper som ni vill kan medborgardialogen vara uppbyggd kring flera aktiviteter. Det kan vara en fördel att målgruppsanpassa dessa för att få så blandat deltagande som möjligt. Resultatet av detta blir att vi får ett brett deltagande samtidigt som vi får nya idéer.

Marknadsför din medborgardialog

För att lyckas med din medborgardialog behöver du tänka till kring kommunikation och marknadsföring. Det räcker alltså inte att endast internt ha förberett en medborgardialog – du behöver också sälja in dialogen, på rätt sätt och till rätt målgrupper. Genom att fundera på följande frågor lägger du grunden till en enkel kommunikationsplan:

- Vilka är det vi vill nå och var hittar vi målgrupperna?
- Vad är det för fråga som vi ska sälja in? Vi ska inte gå ut och informera att vi genomför medborgardialoger utan istället sälja in vårt syfte. Exempelvis ”Hur vill du att morgondagens skola ska fungera?” eller ”Hur vill du att parken i ditt närområde ska utformas?”
- Vilka kanaler tror du skulle kunna fungera för marknadsföring av dialogen?
- Tid och plats för dialogen/dialogerna
- Hur ser presentationsmaterialet ut?
- Hur får folk återkoppling om vad de har tyckt till om?
- Hur kan jag informera löpande om processen?

Exempel på metoder

Här har vi samlat ett antal vanliga metoder för medborgardialog. Varje metodbeskrivning har en kortfattad beskrivning av syfte och tillvägagångssätt.

Konsultation

Områdesvandring, kvällsvandring, trygghetsvandring

Områdesvandring eller trygghetsvandring innebär att samla förtroendevalda, medborgare och tjänstepersoner och tillsammans gå runt i ett utvalt område. Syftet med att göra en fysisk promenad är att få en gemensam bild av hur området är idag och vad som hade kunnat utvecklas. Områdesvandring kan exempelvis göras för att arbeta med trygghet i ett område och för att enklare identifiera vad som upplevs som otryggt. Det skulle även kunna göras områdesvandring i ett område som ska utvecklas och därför lättare se vad som skulle kunna göras.

Att tänka på

- Bjud in i ett så tidigt skede som möjligt för att öka möjligheten till deltagande.
- Planera noga i förväg alla praktiska delar.
- Tänk på att gör det fysiskt möjligt för så många som möjligt att delta.

Fördelar

Ofta lättare att diskutera saker som går att relatera till på plats och som är synliga. Mötet i sig ger möjlighet att ställa direkta frågor och ha öppna diskussioner. Detta underlättar för en ökad förståelse och underlättar dialog.

Nackdelar

Kan vara begränsande eftersom deltagandet måste ske på en bestämd plats och tid vilket gör att vissa av olika skäl inte kan delta.

Kan vara svårt att dokumentera på plats.

Dialog

Dialogkafé

Metoden innebär att förtroendevalda och medborgare möts för att diskutera en på förhand bestämd fråga. Oftast har processledaren på förhand tagit fram ett antal frågeställningar som belyser frågan men deltagarna kan även komma med egna inspel på frågeställningar. Deltagarna sprider sedan ut sig och diskuterar i smågrupper kring var och en av frågeställningarna. Ofta utses en person som ansvarig för att dokumentera respektive frågeställning. Deltagarna roterar sedan med jämna mellanrum mellan de olika frågeställningarna för att få chans att diskutera huvudfrågan ur olika perspektiv. Metoden kan rikta sig till en eller flera målgrupper.

Att tänka på

- En förutsättning är att relativt många deltar 15-50 personer.
- Tänk ut frågeställningar i förväg. Det kan vara en fördel att redan innan ha utsett personer som ska dokumentera respektive frågeställning så att du säkerställer dokumentationen.
- En annan fördel är om det känns trevlig och mysigt att delta. Arrangera därför gärna dialogkafét på just ett fik eller i lokaler där det går att samtala runt små bord.
- Ordna med fika eller enklare mat.

Fördelar

Skapar förutsättningar för en fördjupad förståelse för frågan. Ökar även förståelsen och acceptansen för olika individers synsätt.

Nackdelar

Förutsätter ett minsta antal personer för att kunna genomföras.

Kan uppfattas som meningslöst om inte tydlig återkoppling sker.

Inflytande

Framtidsverkstad

Metoden syftar till att alla medverkande ska hitta en gemensam plattform där man kan plocka fram och förverkliga sina idéer tillsammans. Utifrån ett tema samlas deltagarnas olika förslag in. Därefter får deltagarna prioritera utifrån ett på förhand bestämt antal röster. Det skapar sedan en gemensam prioriteringsordning. Sedan bildar deltagarna mindre grupper kring ett eller flera av de högst prioriterade förslagen för att diskutera dem närmare och eventuellt skissa på konkreta handlingsplaner. Dessa fastställs därefter gemensamt av samtliga deltagare. Framtidsverkstan pågår under en dag eller två och inleds i regel med kortfattad information.

Att tänka på

- Låt varje deltagare först själv reflektera över olika möjliga förslag innan detta presenteras i helgrupp.
- För att en framtidsverkstad ska vara effektiv ska den vara upplagd tidsmässigt och det är noga att utsatta tider hålls.
- Metoden bygger på deltagarnas aktiva medverkan och att de har möjlighet att närvara under hela processen.
- En stor lokal med mycket väggutrymme behövs.

Fördelar

Enkel att förstå och genomföra.

En annan fördel är att metoden skapar en gemensam målbild för samtliga deltagare.

Nackdelar

När det inte finns någon budget eller tydligt mandat knutet till framtidsverkstan kan vissa förslag bli svåra att genomföra. Eftersom strukturerna är ganska lösa kan mötet upplevas som något rörigt.

Medbeslutande

Medborgarbudget

Medborgarbudget kan användas både i det stora och det lilla. Exempelvis vid gestaltning av en park eller lekplats eller vara en del av den kommunala investeringsbudgeten. Beroende på projektets storlek krävs olika tidåtgång. Kommunen bestämmer i ett första läge vad medborgarna ska få beslutanderätt om och hur stor budget som ska ges projektet. Därefter får deltagarna skicka in idéer de vill förverkliga inom ramen för medborgarbudgeten. Tjänstepersoner kostnadsberäknar sedan inkomna förslag. Deltagarna får därefter rösta fram de vinnande förslagen som enligt uppgörelse sedan fastställs av beslutsfattarna.

Att tänka på

- Stora insatser måste göras för att fundera över kriterierna.
- Mycket resurser måste läggas på att informera så invånarna kan komma med idéer i ett tidigt stadiet samt att det ska rösta under den perioden detta förkommer. Detta för att så många målgrupper som möjligt ska ha möjlighet att delta.

Fördelar

Ökar engagemanget hos medborgarna.

Ökar intresset för politik.

Ökar medborgarnas känsla av ansvar.

Effektivare användning av resurser efter lokala behov.

Nackdelar

Kräver relativt mycket resurser.

Finns en risk underrepresenterads gruppers perspektiv marginaliseras. (exempelvis att platsen inte anpassas till personer med funktionsnedsättning)

Vill du veta mer om
medborgardialog?

www.dialogguiden.se

SKL

**Falkenbergs
kommun**